

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВА (німецька)

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад»

за спеціальністю В11 Філологія
спеціалізації В11.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри англійської філології
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ, 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Друга іноземна мова (німецька)
Викладач (-і)	Венгринович Андрій Антонович Павлишинець Олена Олегівна, Петришак Богдана Ярославівна
Контактний телефон викладача	0506641596 050 627 47 98, 050 338 68 23
E-mail викладача	andrii.venhrynovych@cnu.edu.ua olena.pavlyshynets@cnu.edu.ua , bohdana.petryshak@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний / заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Покликання для приєднання до курсу на сайті дистанційного навчання	www.d-learn.pro .
Консультації	Понеділок 15:00 Четвер, 15:00, ауд. 203 (або на платформі Zoom за лінком: https://us02web.zoom.us/j/3685130906), середа, 15:00, ауд. 203 (або на платформі Zoom за лінком: https://us05web.zoom.us/j/9389392427?pwd=bHNndmFJcnM3THg2SDAydzpWRUFCQT09)
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна належить до циклу дисциплін професійної та теоретичної підготовки. <u>Предметом</u> вивчення дисципліни є усна та письмова комунікація в академічному та професійному середовищах, а також етикетні особливості спілкування у полікультурному просторі в умовах глобалізації. Відповідно до стратегії багатомовної освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на 2023-2028 рр. магістри факультету іноземних мов мають здобути рівень іноземної мови не нижчий, ніж B2 з другої іноземної мови. Таким чином, навчальна дисципліна передбачає навчання студентів розумінню основного змісту складних текстів на конкретні і абстрактні теми, фахових дискусій у мовознавчій галузі, сприяє оволодінню другою іноземною мовою на рівні спонтанного розуміння, коли стає можливим спілкування з носіями мови без надмірних зусиль сторін, побудові чітких і детальних висловлювань для вираження власної думки до тем широкого спектру, з приводу актуального питання, із відповідною аргументацією. Оволодіння другою іноземною мовою на цьому рівні є обов'язковою передумовою фахової кваліфікації магістрів, яка сприяє розвитку навичок мовної медіації, як з основної, так і другої іноземної мови. Навчальна дисципліна передбачає також розвиток навичок аудіювання, читання, усного та писемного висловлювання на рівні B2, а також закріплення і розвиток відповідних мовленнєвих дій. <u>Методи навчання:</u> Виконання практичних завдань, проєктна робота, презентації, дискусії, групова робота, індивідуальна робота, самостійна робота. <u>Методи контролю:</u> Тестування, письмова робота, усне опитування.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> дисципліни є оволодіння студентами другою іноземною мовою на рівні B2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з питань мовної освіти. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є - розвиток та закріплення навичок аудіювання, читання, усного та письмового висловлювання на рівні B2, - розвиток навичок мовної медіації, - сприяння самостійному навчанню студентів та засвоєнню ними відповідних стратегій і прийомів	

для самостійного вивчення іноземної мови.

4. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 6. Здатність спілкуватися двома іноземними мовами.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів англійської та другої іноземної мови для досягнення запланованого прагматичного результату, ведення успішної особистісної та професійної комунікації та здійснення фахового усного та письмового перекладу.

ФК 10. Уміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології навчання англійської мови та літератури, другої іноземної мови, перекладу у професійній діяльності.

ФК 11. Здатність вести ефективну професійну діяльність індивідуально і в команді; здійснювати письмовий та усний (послідовний, синхронний) переклад, уміти застосовувати стратегії й тактики перекладу при усному та письмовому перекладі.

5. Програмні результати навчання

ПР1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПР2. Упевнено володіти державною та двома іноземними мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та англійською мовами.

ПР5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПР6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату, організації успішної комунікації, здійснення фахового перекладу.

ПР10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПР12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПР14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПР18. Здійснювати міжмовну і міжкультурну усну та письмову комунікацію, обмін інформацією в різних галузях шляхом перекладу різноманітних за змістом та жанром текстів англійською, другою іноземною та українською мовами. Володіти та ефективно застосовувати перекладацькі стратегії й тактики для здійснення ефективної професійної діяльності в сферах усного та письмового перекладу. Дотримуватися правил міжнародного етикету і норм поведінки перекладача у процесі професійної

діяльності.			
6. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
практичні		60	
самостійна робота		120	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
1, 2	В11 Філологія	1	О
Тематика навчальної дисципліни			
Семестр 1			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Heimat ist ... 1. Heimat ist... Розвиток усного мовлення до теми. 2. Neue Heimat. Робота над текстами до теми та підготовка власних повідомлень. 3. <u>Граматична тема: Порядок слів в реченні з додатками та обставинами.</u> 4. Ausgewanderte Wörter. Бесіда про англіцизми в німецькій мові. Робота над текстом до теми. Аргументація власної думки. 5. Missverständliches. Бесіда про міжкультурні непорозуміння і робота над текстами до теми. Аудіювання. Розвиток навичок письма. 6. <u>Граматична тема: Заперечення в німецькій мові.</u> 7. Zu Hause in Deutschland. Аудіювання до теми (розуміння та відтворення прослуханих повідомлень). Розвиток письма: написання повідомлення до теми «Інтеграція» в форумі. Робота над текстом. Індивідуальна робота: 1. Робота над текстами до теми. 2. Фільм „Ganz von vorn beginnen“ Тестування за темою, письмова робота		10	20
Тема 2. Sprich mit mir! 1. Sprich mit mir! Розвиток мовлення до теми „Kommunikation“. 2. Gesten sagen mehr als tausend Worte... Аудіювання до теми, бесіда. 3. <u>Граматична тема: Підрядні порівняльні речення зі сполучниками als / wie та je... desto / umso.</u> 4. Früh übt sich... Читання науково-публіцистичного тексту до теми та робота над текстом. 5. Smalltalk – die Kunst der kleinen Worte.		10	20

Аудіювання до теми, виконання вправ. Розвиток усного мовлення. 6. <u>Граматична тема</u>: Займенник es. 7. Wenn zwei sich streiten... Аудіювання до теми. Детальне слухання. Робота над текстом. Розвиток письмового мовлення. Рольова гра до теми. Індивідуальна робота: 1. Робота над текстами до теми. 2. Фільм „Was man mit dem Körper sagen kann“ Тестування за темою, письмова робота			
Тема 3. Arbeit ist das halbe Leben? 1. Arbeit ist das halbe Leben? Робота над текстами до теми. Опис професії. 2. Mein Weg zum Job. Аудіювання до теми. Розповідь про власний досвід. 3. <u>Граматична тема</u>: Парні сполучники і сполучник während. 4. Motiviert = engagiert. Розвиток усного мовлення. Робота над текстом (газетна стаття). 5. Teamgeist. Аудіювання. Розвиток усного мовлення до теми. 6. <u>Граматична тема</u>: Інфінітивні конструкції um ... zu, ohne ... zu, anstatt ... zu. 7. Werben Sie für sich! Робота над текстами до теми (біографія, опис вакансії, резюме, трудовий договір). Розвиток письма (написання резюме і оголошення про роботу). Розвиток усного мовлення: співбесіда. Аудіювання (коментар експерта). Рольова гра. Індивідуальна письмова робота: 1. Робота над текстами до теми. 2. Фільм „Schule aus und nun?“ Тестування за темою, письмова робота		10	20
Семестр 2			
Тема 4. Zusammen leben 1. Zusammen leben. Розвиток усного мовлення до теми. 2. Sport gegen Gewalt. Робота над текстами до теми. 3. <u>Граматична тема</u>: Підрядні речення зі сполучником wer. 4. Armut ist keine Schande. Дискусія до теми. Робота над текстами до теми. 5. Ich mach mir die Welt, wie sie mir gefällt. Бесіда про використання інтернету. Аудіювання до теми. Опис графіку. Дискусія „Online-Spiele“.		10	20

6. <u>Граматична тема: Підрядні модальні речення.</u> 7. Der kleine Unterschied. Робота над текстами до теми та обговорення прочитаного. Аудіювання і рольова гра. Розвиток письма. Індивідуальна робота: 1. Робота над текстами до теми. 2. Фільм „Gleicher Lohn für gleiche Arbeit“ Тестування за темою, письмова робота			
Тема 5. Wer Wissen schafft, macht Wissenschaft 1. Wer Wissen schafft, macht Wissenschaft. Вікторина до теми. 2. Wissenschaft für Kinder. Робота над науково-популярним текстом до теми, бесіда. 3. <u>Граматична тема: Пасивний стан та альтернативні форми пасивного стану.</u> 4. Wer einmal lügt... Аудіювання до теми. Розвиток письма. Розвиток усного мовлення до теми. 5. Ist da jemand...? Робота над текстом до теми. Обговорення. 6. <u>Граматична тема: Неозначені займенники.</u> 7. Gute Nacht! Читання і реферування газетної статті. Аудіювання до теми. Розвиток письма (лист читача). Дискусія до теми. Індивідуальна робота: 1. Робота над текстами до теми. 2. Фільм „Digitale Demenz“ Тестування за темою, письмова робота		10	20
Тема 6. Kulturwelten 1. Kulturwelten. Розвиток навичок опису. 2. Weltkulturerbe. Робота над текстом до теми. Написання повідомлення про світову культурну спадщину. 3. <u>Граматична тема: Засоби когезії та когерентності тексту.</u> 4. Kunstraub. Аудіювання до теми. Робота над текстом (газетна стаття). Написання власної детективної історії. 5. Sprachensterben. Робота над текстом до теми. Розвиток усного мовлення до теми. 6. <u>Граматична тема: Прийменники і відносні займенники, які вживаються з Родовим відмінком.</u> 7. Bücherwelten. Аудіювання до теми. Опис книги / фільму / подорожі тощо. Розповідь про відомого культурного діяча. Індивідуальна письмова робота: 1. Робота над текстами до теми.		10	20

2. Фільм „Wie Geschichten entstehen“				
Тестування за темою, письмова робота				
ЗАГ.:		60	120	180
7. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за вивчення дисципліни, становить 100 балів, яка є сумою балів за поточну навчальну діяльність студентів (30), виконання контрольних письмових робіт і тестів за кожним розділом (10), індивідуальну роботу (10 балів), виконання екзаменаційних завдань (50 балів). <u>Екзамен</u> (50 балів): 1) письмова робота. Переклад речень з української мови на німецьку (10 балів); 2) граматичне завдання. Виконання 10 тестових завдань (10 балів); 3) читання, переклад та бесіда за уривком автентичного тексту німецькою мовою (20 балів); 4) усне ситуативне мовлення (10 балів).			
Вимоги до письмової роботи	<u>Контрольна письмова робота</u> передбачає переклад 10-15 речень з української мови на німецьку відповідно до пройденого лексичного та граматичного матеріалу. Студенти виконують письмову контрольну роботу за кожним розділом, максимальна оцінка за написання контрольної роботи – 5 балів. <u>Тестування</u> виконується за кожним розділом і передбачає виконання завдань різного виду. Оцінюється максимально у 5 балів. За результатами письмових контрольних робіт і тестів протягом семестру вираховується середній бал (середнє арифметичне з коефіцієнтом 2). <u>Індивідуальна робота</u> передбачає виконання завдань різного типу відповідно до тематики протягом семестру.			
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 30 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 6. <i>Усне/письмове опитування, навчальна дискусія, виконання практичних завдань.</i> Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях: «Відмінно» (5) – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує практичні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань. «Добре» (4) – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань. «Задовільно» (3) – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань. «Незадовільно» (2) – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість лексичних і граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом.			
Підсумковий	Форма контролю (екзамен);			

контроль	Форма здачі (комбінована).
8. Політика навчальної дисципліни	
Курс читається німецькою мовою. Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за вивчення дисципліни, становить 100 балів, яка є сумою балів за поточну навчальну діяльність студентів (30), виконання контрольних письмових робіт і тестів за кожним розділом (10), індивідуальну роботу (10 балів), виконання екзаменаційних завдань (50 балів). При виставленні екзамену (максимум 100 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час аудиторних занять, при виконанні індивідуальних завдань, а також бали за письмові контрольні роботи і результати тестувань. Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, дотримуватися правил академічної доброчесності. <u>Академічна доброчесність:</u> Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. <u>Відвідування занять:</u> При виставленні підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях, активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу У Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Враховуються результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять. На консультаціях викладача студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять і письмової роботи. <u>Навчання за індивідуальним графіком:</u> Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn.pro та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. <u>Неформальна освіта:</u> Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, наявність сертифікатів, котрі підтверджують відповідний рівень володіння німецькою мовою) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. <u>Повторне вивчення дисципліни:</u> Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу. Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті http://www.d-learn.pro. <u>Невідповідна поведінка</u> під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за покликанням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні_документи/polozhenja/	
8. Рекомендована література	

Основна:

1. Akademie Deutsch B2+. Deutsch als Fremdsprache. Intensivlehrwerk. Bd. 4. 1. Auflage. – München: Hueber Verlag GmbH & Co, 2021. – 185 S.
2. Akademie Deutsch B2+. Deutsch als Fremdsprache. Zusatzmaterial. Bd. 4. 1. Auflage. – München: Hueber Verlag GmbH & Co, 2021. – 169 S.
3. Koithan U., Schmitz H., Sieber T., Sonntag R., Lösche R.-P. Aspekte. Mittelstufe. Niveau B2. Arbeitsbuch 2. – Berlin und München, Langenscheidt KG, 2008. – 185 S.
4. Koithan U., Schmitz H., Sieber T., Sonntag R., Lösche R.-P. Aspekte. Mittelstufe. Niveau B2. Lehrbuch 2. – Berlin und München: Langenscheidt KG, 2008. – 200 S.
5. Perlmann-Balme M., Schwalb S., Matussek M. Sicher! Niveau B2.1. Deutsch als Fremdsprache. Kursbuch und Arbeitsbuch. Lektion 1-6. – Ismaning: Hueber Verlag GmbH & Co. KG, 2013. – 116 S.

Допоміжна:

6. О. І. Власова, Ю. М. Капак, Б. М. Маруневич, М. Р. Ткачівська, Г. М. Шацька. Тематичний навчально-методичний посібник для студентів 4-5 курсів англійського відділення факультету іноземних мов. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2012 – 320 с.
7. Дрaб Н.Л., Скринька С., Стабpоз С. Пpактична граматика німецької мови. Посібник для студентів вищих навчальних закладів та учнів старших класів спеціалізованих шкіл. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 280 с.
8. Євгененко Д.А., Білоус О.М., Гуменюк О.О., Зеленко Т.Д., Кубинський Б.В., Білоус О.І., Артамоновська С.П. Пpактична граматика німецької мови. Навчальний посібник для студентів та учнів. Комуникативні вправи і завдання. – 2-е видання, виправлене та доповнене, - Вінниця: Нова Книга, 2004. – 400 с.
9. Євгененко Д. А., Кучинський Б. В., Білоус О. М. Та ін. Лінгвокраїнознавство німецькомовних країн: Посібник для студентів вищих закладів освіти та середніх навчальних закладів з поглибленим вивченням німецької мови. - Вінниця: Нова книга. 2008. - 416 с.
10. Dreyer H., Scmitt R. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik Aktuell mit Online-Übungen. – Hueber, 2009. – 396 S.
11. Helbig, Gerhard / Buscha, Joachim. Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für Ausländerunterricht. – Berlin und München: Langenscheidt, 2001. – 654 S.
12. Helbig, Gerhard / Buscha, Joachim. Übungsgrammatik Deutsch. – Berlin und München: Langenscheidt, 2000. – 379 S.
13. Specht F., Heuer W., Pasewalck S., Neidlinger D., Dahmen K. Deutsch als Fremdsprache. Zwischendurch mal ... Landeskunde. Niveau A2-B1. – Ismaning: Hueber Verlag GmbH & Co. KG, 2013. – 102 S.

Викладачі:

Венгринович А.А.
Павлишинець О.О.
Петришак Б.Я.